

Aan de minister voor Rechtsbescherming
Postbus 20301
2500 EH Den Haag

Datum : 22 februari 2018
E-mail : advies@rsj.nl
Uw kenmerk : 2151322
Ons kenmerk : RSJ/101/3000/2018/GvA/TvV
Onderwerp : Advies wijziging Besluit justitiële en strafvorderlijke gegevens

Geachte heer Dekker,

In uw brief van 13 december 2017 (kenmerk 2151322) heeft u de Afdeling advisering van de Raad voor Strafrechtstoepassing en Jeugdbescherming (hierna de Afdeling) verzocht u te adviseren over een wijziging van het Besluit justitiële en strafvorderlijke gegevens in verband met het verstrekken van justitiële gegevens over begin en einde vrijheidsbeneming aan gemeenten ten behoeve van de re-integratie van ex-gedetineerden. Met dit advies voldoet de Afdeling aan uw verzoek.

Samenvatting advies

De Afdeling advisering heeft in haar advies *Van detineren naar re-integreren* het belang van een goede regeling benadrukt en waardeert het dan ook dat u een regeling heeft opgesteld. De Afdeling is zich bewust van de behoefte aan een wettelijke grondslag voor het (tijdig) uitwisselen van gegevens tussen de Dienst Justitiële Inrichtingen en de gemeente van terugkeer van de gedetineerde in het kader van een goede re-integratie van de ex-gedetineerde in de samenleving.

Een goede re-integratie is in het belang van de betrokkene. Deze heeft echter, net als iedere andere burger, een keuze om hulp bij re-integratie al dan niet te aanvaarden en een recht op bescherming van zijn persoonsgegevens. Dat geldt voor een gedetineerde des te meer omdat hij in een afhankelijke positie verkeert. Het recht op privacybescherming is vastgelegd in onder meer artikel 10 van de Grondwet, artikel 8, lid 1 van het Handvest voor de grondrechten van de Europese Unie, artikel 8 van het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens en daarnaast specifiek voor jeugdigen in artikel 16 van het Internationaal Verdrag voor de Rechten van het Kind en dit is uitgewerkt in Europese en

nationale regelgeving. Uitgangspunt is dan ook dat betrokkene toestemming moet geven voor de verstrekking en verwerking van zijn justitiële en andere gegevens aan de gemeente ten behoeve van diens re-integratie. Op grond van de Wet justitiële en strafvorderlijke gegevens is dat wellicht slechts anders wanneer er een zwaarwegend algemeen belang in het geding is, bijvoorbeeld bij gevaar voor de openbare orde of recidivegevaar. Van een automatische verstrekking van justitiële gegevens van álle gedetineerden aan de gemeenten voor het doel van re-integratie kan dan ook geen sprake zijn. Omdat een algemene wettelijke taakstelling op het gebied van ondersteuning bij re-integratie voor de gemeenten nog ontbreekt, kan op grond van de voorgestelde regeling bovendien geen rechtmatige informatieverstrekking plaatsvinden.

De Afdeling stelt vast dat de categorie preventief gehechten op grond van artikel 10 van de Wet justitiële en strafvorderlijke gegevens is uitgesloten van toepassing, omdat daarin is bepaald dat slechts gegevens worden verstrekt betreffende onherroepelijke veroordelingen. Voor de categorie jeugdigen ontbreekt, net als bij volwassenen, een algemene wettelijke taakstelling voor de gemeente en is in beginsel toestemming (van de wettelijk vertegenwoordiger) nodig voor de verstrekking van justitiële (en andere) gegevens aan de gemeente.

Op grond van het voorgaande kan de Afdeling derhalve niet positief adviseren over de voorgestelde regeling. De Afdeling doet een aantal aanbevelingen waarmee zij tegemoet komt aan de geconstateerde tekortkomingen van het voorstel.

1. Achtergrond

De wetgever beoogt met de voorliggende wijziging van het Besluit justitiële en strafvorderlijke gegevens (Bjsg) een wettelijke grondslag te bieden voor het verstrekken van een beperkte set van gegevens door de Dienst Justitiële Inrichtingen (DJI) aan gemeenten ten behoeve van de voorbereiding van de terugkeer in de maatschappij van een ex-gedetineerde. Deze wijziging betreft de invoeging van een nieuw artikel 11a bis in het Bjsg, waarbij DJI, in casu de directeur van een penitentiaire inrichting (PI) of een justitiële jeugdinrichting (JJI), ten behoeve van de voorbereiding van de terugkeer van de ex-gedetineerde in de vrije samenleving diens persoonsgegevens en gegevens over begin en einde vrijheidsbeneming verstrekt aan de gemeente van terugkeer (voor zover deze gemeente zich hiervoor heeft aangemeld en beleid heeft ontwikkeld op het gebied van re-integratie). Het betreft zogenaamde 'kale' gegevens, er worden geen gegevens verstrekt over bijvoorbeeld het gepleegde strafbare feit. De gemeente van terugkeer wordt bepaald aan de hand van de gegevens in de basisregistratie personen (Brp) en is de gemeente van het laatst bekende woonadres van de gedetineerde. Als geen adres bekend is en daarmee geen gemeente van (verwachte) terugkeer, dan worden de gegevens in beginsel aan geen enkele gemeente beschikbaar gesteld. De regeling is van toepassing op volwassenen en jeugdigen die een (vervangende) vrijheidsstraf hebben gekregen of in gijzeling (dwangmaatregel) of voorlopige hechtenis zitten.

De voorgestelde wijziging sluit aan bij een aanbeveling van de Afdeling in haar advies *Van detineren naar re-integreren* uit 2017.¹ In dit advies concludeert de Afdeling dat ex-gedetineerden die vanuit een penitentiaire inrichting terugkeren in de maatschappij vaak kampen met problemen van psychische, fysieke of materiële aard waardoor zij mogelijk eerder recidiveren. De Afdeling concludeerde dat vijf basisvoorwaarden op orde moeten zijn voor een goede re-integratie. Het betreft:

- het bezit van een geldig identiteitsbewijs (verplicht voor iedere ingezetene en noodzakelijk voor bijvoorbeeld het aanvragen van een uitkering),
- onderdak aansluitend aan detentie,
- inkomen (via werk of uitkering),
- inzicht in schulden (en hulp daarbij) en
- zorg (zowel lichamelijk als geestelijk).

Volgens de Afdeling dient er te worden voorzien in een wettelijke grondslag voor informatieverstrekking door DJI van gegevens over de gedetineerde en diens problematiek, inclusief de gegevens over begin en einde van de detentie, aan de gemeente van terugkeer zodat deze de ondersteuning na detentie tijdig in gang kan zetten.² Het RSJ-advies beperkte zich tot volwassen gedetineerden die een vrijheidsstraf hebben gekregen.

Voor het onderhavige advies is relevante literatuur en regelgeving bestudeerd en is een gesprek gevoerd met een deskundige op het gebied van de bescherming van persoonsgegevens en een beleidsmedewerker van de VNG.³

Hierna wordt allereerst ingegaan op de voorgestelde uitwisseling van justitiële gegevens tussen DJI en de gemeente van terugkeer. Vervolgens komen enkele specifieke doelgroepen, te weten de preventief gehechten en de jeugdigen, aan bod. Tot slot gaat de Afdeling in op enkele aandachtspunten in verband met de voorgestelde regeling.

2. Uitwisseling van justitiële gegevens tussen DJI en gemeenten van terugkeer

Het recht op privacybescherming is vastgelegd in onder meer artikel 10 van de Grondwet, artikel 8, lid 1 van het Handvest voor de grondrechten van de Europese Unie, artikel 8 van het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens en daarnaast specifiek voor jeugdigen in artikel 16 van het Internationaal Verdrag voor de Rechten van het Kind en dit is uitgewerkt in Europese en nationale regelgeving.⁴ In het kader van de gegevensuitwisseling dient een onderscheid te worden gemaakt tussen justitiële gegevens en niet-justitiële gegevens. Justitiële gegevens zijn gedefinieerd in de Wet justitiële en strafvorderlijke gegevens (Wjsg) en betreffen – kort gezegd – informatie over de strafzaak, zoals de melding begin

¹ RSJ, *Van detineren naar re-integreren*, Den Haag: RSJ, 2017; Beleidsreactie d.d. 4 oktober 2017, *Kamerstukken II 2017/18*, 28 719, nr. 100.

² In het RSJ-advies uit 2017 is vooral ingegaan op de problemen bij re-integratie en zijn de wettelijke kaders voor de bescherming van persoonsgegevens buiten beschouwing gebleven.

³ Gesprek met de heer U. van de Pol, privacydeskundige en adviseur van de gemeente Amsterdam, tevens voorzitter van de Taskforce Gegevensverwerking Detentie en Terugkeer, d.d. 16 januari 2018; Gesprek met de heer I. Kloppenburg, beleidsmedewerker VNG, d.d. 1 februari 2018.

⁴ Per 25 mei 2018 is nieuwe EU-regelgeving van kracht, te weten de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) 2016/679, Pb EG 2016, L119 en Richtlijn 2016/680 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens door bevoegde autoriteiten met het oog op de voorkoming, het onderzoek, de opsporing en de vervolging van strafbare feiten of de tenuitvoerlegging van straffen, en betreffende het vrije verkeer van die gegevens, Pb EG 2016, L119.

en einde van de detentie. Niet-justitiële gegevens zijn bijvoorbeeld gegevens over de vijf basisvoorwaarden voor re-integratie. Aangezien het voorliggende wijzigingsbesluit enkel ziet op de uitwisseling van justitiële gegevens, zullen de niet-justitiële gegevens in het navolgende buiten beschouwing worden gelaten.

Wettelijke grondslag publieke taak gemeente van ondersteuning bij re-integratie (ex-)gedetineerden

De Afdeling acht het van belang dat de uitwisseling van justitiële persoonsgegevens van gedetineerden rechtmatig plaatsvindt. Op grond van artikel 13 jo. 9 van de Wet justitiële en strafvorderlijke gegevens (Wjsg), de grondslag voor het voorliggende ontwerpbesluit, is vereist dat de gegevens noodzakelijk zijn met het oog op een zwaarwegend algemeen belang en dat de instantie die de persoonsgegevens ontvangt deze nodig heeft voor een goede vervulling van haar publiekrechtelijke taak. Momenteel kunnen justitiële gegevens enkel ten behoeve van de handhaving van de openbare orde in verband met de terugkeer van bepaalde ex-gedetineerden worden verstrekt aan gemeenten. Het betreft hier veroordeelden tot een onvoorwaardelijke gevangenisstraf voor een ernstig geweld- of zedenmisdrijf, een verlengbare PIJ-maatregel of de maatregel tbs met dwangverpleging waarbij op grond van de Bestuurlijke Informatievoorziening Justitiabelen (BIJ) justitiële (en strafvorderlijke) gegevens worden verstrekt. De grondslag hiervoor is gelegen in de publiekrechtelijke taak van de gemeente tot handhaving van de openbare orde (artikel 172, lid 1 Gemeentewet). Deze regeling is in het leven geroepen nadat was gebleken dat in sommige gevallen de terugkeer van een veroordeelde – na detentie – in de samenleving onrust veroorzaakte, terwijl de gemeente hierover niet was geïnformeerd en daardoor geen voorbereidende maatregelen om de rust te bewaren had kunnen nemen. De Afdeling constateert dat er nog geen algemene wettelijke grondslag bestaat voor de gemeentelijke taak van ondersteuning bij re-integratie. Het Convenant *Richting aan re-integratie* uit 2014 biedt daarvoor een onvoldoende juridische basis. De privacywetgeving vereist dat er een publiekrechtelijke taak en/of bevoegdheid en bijbehorende wettelijke grondslag bestaat voor de instantie die de persoonsgegevens verstrekt en ontvangt. Met een publiekrechtelijke taak wordt bedoeld een taak die bij of krachtens de wet is opgedragen.⁵ Een gemeentelijke verordening of gemeentelijk besluit voldoet hier niet. Nu een wettelijke grondslag ontbreekt kunnen geen justitiële gegevens van de gedetineerde aan de gemeente verstrekt worden. In artikel 2, lid 2 Penitentiaire beginselenwet (Pbw) en artikel 2, lid 2 Beginselenwet justitiële inrichtingen (Bjj) is de wettelijke taak voor DJI bij de voorbereiding van de terugkeer van respectievelijk volwassen en jeugdige gedetineerden naar de samenleving al geregeld. Voor gemeenten zou een soortgelijke wettelijke grondslag gecreëerd moeten worden, bijvoorbeeld door een uitbreiding van artikel 2 Pbw⁶ of door aanpassing van de Gemeentewet. Het verwerken van persoonsgegevens in het kader van re-integratie geschiedt dan op basis van de grondslag 'noodzakelijk voor een goede uitvoering van een publiekrechtelijke taak'.⁷

⁵ Zie ook Autoriteit Persoonsgegevens, *Handleiding voor verwerking van persoonsgegevens*, p. 24.

⁶ Zoals voorgesteld in het rapport *Detentie, terugkeer en privacy*, rapport opgesteld in opdracht van de Taskforce Gegevensverwerking Detentie en Terugkeer, Privacy Management Partners, 2016.

⁷ Zie ook: *Detentie, terugkeer en privacy*, rapport opgesteld in opdracht van de Taskforce Gegevensverwerking Detentie en Terugkeer, Privacy Management Partners, 2016.

Aanbeveling:

- *Zorg voor een wettelijke grondslag voor de gemeentelijke taak van ondersteuning bij re-integratie van (ex-)gedetineerden.*

Noodzaak delen van justitiële gegevens met gemeente – eis van zwaarwegend algemeen belang

Naast een wettelijke taakstelling op het gebied van re-integratie is voor de uitwisseling van justitiële gegevens ook een wettelijke bevoegdheid vereist. Op grond van artikel 13 jo. 9 Wjsg kunnen justitiële gegevens worden verstrekt aan personen of instanties die met een publieke taak zijn belast en die niet bij de strafrechtspleging zijn betrokken, voor zover dit noodzakelijk is met het oog op een zwaarwegend algemeen belang en een goede taakuitoefening. Uitgangspunt is dus dat persoonsgegevens van de (ex-)gedetineerde niet worden verstrekt aan de gemeente, tenzij er sprake is van een dergelijk belang. In de memorie van toelichting bij de Wjsg is voor de uitleg van het begrip 'zwaarwegend algemeen belang' verwezen naar artikel 8, tweede lid, EVRM waarin een uitputtende opsomming van belangen gegeven wordt waarvoor verstrekking kan plaatsvinden.⁸ De huidige wetgeving kent alleen de mogelijkheid voor het uitwisselen van gegevens in zeer specifieke gevallen, namelijk de gevallen waar artikel 11a Bjsj op ziet. Het betreft hier de uitwisseling van justitiële gegevens ten behoeve van de handhaving van de openbare orde in verband met de terugkeer van bepaalde gedetineerden die zijn aangewezen in de BIJ-regeling.

In het voorliggende ontwerpbesluit worden de justitiële gegevens verstrekt met het oog op de terugkeer in de samenleving van betrokkene. Daarbij wordt uitgegaan van de zelfredzaamheid van de (ex-)gedetineerde. Volgens de Afdeling ziet re-integratie primair op het voorbereiden van de justitiabele op de terugkeer in de samenleving en het voorkomen van detentieschade⁹ en secundair op het voorkomen van recidive, maatschappelijke onrust en onveiligheid.¹⁰ Aangezien het recht op privacy een grondrecht van alle burgers is, meent de Afdeling dat de uitwisseling van justitiële gegevens over gedetineerden zonder toestemming van betrokkenen alleen gerechtvaardigd is wanneer sprake is van een zwaarwegend algemeen belang in de zin van een gevaar voor recidive of verstoring van de openbare orde. De vraag of hiervan sprake is moet derhalve worden beoordeeld, bijvoorbeeld in het kader van de integrale sector overschrijdende aanpak van geprioriteerde groepen in de Zorg- en Veiligheidshuizen (ZVH). Het kan bijvoorbeeld gaan om zogenoemde veelplegers, Top-X (jeugd)criminelen, verwarde personen etc. Slechts ten aanzien van deze personen kan naar het oordeel van de Afdeling worden gesteld dat er mogelijk recidive- of openbare orde problemen te voorzien zijn.¹¹ Daarbij is het van belang die gegevensuitwisseling tussen ketenpartners goed te regelen en dienen procedurele waarborgen te worden gecreëerd voor een goede beoordeling wie tot die geprioriteerde groepen behoren. Uit een evaluatie van de Wjsg blijkt dat voor sommige partners in de

8 *Kamerstukken II 2003/04, 28 886, nr. 3; Onder het begrip 'zwaarwegend algemeen belang' dient te worden verstaan het belang van de nationale veiligheid, de openbare veiligheid of het economisch welzijn van het land, het voorkomen van wanordelijkheden en strafbare feiten, de bescherming van de gezondheid of de goede zeden of de bescherming van de rechten en vrijheden van anderen.*

9 Detentieschade bestaat uit de onbedoelde negatieve neveneffecten van vrijheidsbeneming.

10 De Afdeling merkt op dat de Minister in zijn reactie van 4 oktober 2017 op het advies *Van detineren naar re-integreren* van de RSJ alleen het doel van het terugdringen en voorkomen van recidive noemt, *Kamerstukken II 2017/18, 28 719, nr. 100, p. 2.*

11 Het gaat bij de keten overstijgende aanpak in ZVH om het bestrijden van ernstige overlast en criminaliteit.

ZVH onduidelijk is welk regime van toepassing is bij de uitwisseling van gegevens (Wet politiegegevens (Wpg), Wjsg of Wet bescherming persoonsgegevens (Wbp)) en welke beperkingen gelden voor het delen van justitiële gegevens op grond van de Wjsg.¹² Momenteel ligt aan de samenwerking binnen de ZVH een convenant ten grondslag dat door alle organisaties die deelnemen aan het samenwerkingsverband is ondertekend. Meermalen is vastgesteld dat een convenant onvoldoende basis biedt voor de uitwisseling van gegevens; er dient ook een wettelijke grondslag te zijn. De nieuwe Kaderwet gegevensuitwisseling in samenwerkingsverbanden zal mogelijk die wettelijke grondslag kunnen bieden.¹³

Is de openbare orde en/of het recidivegevaar niet in het geding en daarmee de noodzaak van het delen van justitiële gegevens niet aangetoond, dan prevaleert het recht op privacy van de gedetineerde en is naar het oordeel van de Afdeling toestemming van de gedetineerde vereist voor een verstrekking van deze gegevens vanuit DJI naar de gemeenten. Het voorgaande laat volgens de Afdeling onverlet dat penitentiaire inrichtingen zouden moeten inzetten op het geven van tijdige en adequate voorlichting aan gedetineerden over de hulp die gemeenten kunnen bieden bij de terugkeer naar de vrije samenleving waardoor gedetineerden sneller toestemming zouden kunnen geven voor het verstrekken van gegevens.¹⁴

Aanbevelingen:

- *Hanteer als uitgangspunt dat justitiële gegevens alleen na toestemming van de gedetineerde gedeeld worden met de gemeente.*
- *Zorg voor tijdige en adequate voorlichting aan gedetineerden over de hulp die gemeenten kunnen bieden bij de terugkeer naar de vrije samenleving waardoor gedetineerden sneller toestemming zouden kunnen geven.*
- *Zorg voor een procedure die waarborgen geeft voor een goede beoordeling wie tot specifieke geprioriteerde groepen behoren.*
- *Zorg voor een wettelijke regeling voor de uitwisseling van (justitiële) gegevens door ketenpartners in Zorg- en Veiligheidshuizen.*

Selectie gedetineerden uit een geprioriteerde groep

Er bestaat al jaren een gedoogpraktijk waarbij DJI en de gemeenten gegevens over gedetineerden met betrekking tot de vijf basisvoorwaarden voor een goede re-integratie uitwisselen via het systeem DPAN. Nu dit gedoogstelsel niet langer kan blijven voortbestaan en de voorgestelde regeling naar de mening van de Afdeling niet voldoet, is de vraag hoe de casemanager van een PI in de praktijk kan bepalen welke gedetineerden tot een geprioriteerde groep behoren waarbij gerechtvaardigd kan zijn dat justitiële gegevens aan de gemeente van terugkeer worden verstrekt zonder toestemming van de gedetineerde. De Afdeling heeft nog geen concrete oplossing gevonden voor dit selectieprobleem. Een mogelijkheid is dat de reclassering betrokken wordt bij het opstellen

¹² *Evaluatie van de Wet justitiële en strafvorderlijke gegevens*, Nijmegen: Radboud Universiteit Nijmegen, 2014, p. 50-51.

¹³ Een voorstel van wet wordt naar verwachting in het voorjaar van 2018 bij de Tweede Kamer ingediend. Uit een verkenning die in 2014 is verschenen blijkt dat beoogd wordt de wet te beperken tot informatie-uitwisseling in het kader van de handhavings- en controletaak van de overheid.

¹⁴ De centrale voorlichting aan gedetineerden in de penitentiaire inrichting Dordrecht is hier een goed voorbeeld van.

van een re-integratieplan van de gedetineerde tijdens het verblijf in de PI. Deze instantie heeft al een wettelijke taak bij de nazorg voor gedetineerden en is partner in de ZVH waar personen uit geprioriteerde groepen besproken worden. De Afdeling heeft in haar advies uit 2017 al gepleit voor een grotere structurele rol van de reclassering bij het screenen van gedetineerden bij binnenkomst in een PI ten behoeve van het opstellen van een re-integratieplan.¹⁵

Aanbeveling:

- *Ontwikkel – in samenwerking met de ketenpartners inclusief gemeenten en VNG – een standaard procedure op grond waarvan PI's en JJI's kunnen achterhalen welke gedetineerden tot geprioriteerde groepen behoren waarvan persoonsgegevens ook zonder toestemming van betrokkenen mogen worden uitgewisseld.*

3. Bereik van de regeling: preventief gehechten en jeugdigen

De voorgestelde regeling is volgens de toelichting op het besluit ook van toepassing op preventief gehechten en jeugdigen. Ten aanzien van deze specifieke categorieën overweegt de Afdeling als volgt.

Preventief gehechten

Volgens de toelichting bij het ontwerp besluit zouden preventief gehechten ook onder de regeling moeten vallen. Echter, de Afdeling stelt vast dat deze categorie op grond van artikel 10 Wjsg is uitgesloten van toepassing, omdat daarin is bepaald dat slechts gegevens worden verstrekt betreffende *onherroepelijke* veroordelingen. De Wjsg kan dus niet de basis zijn op grond waarvan justitiële gegevens van preventief gehechten tussen PI's en gemeenten worden uitgewisseld. De Afdeling ziet evenwel ook dat een (snelle) uitwisseling van gegevens in een aanzienlijk aantal gevallen van groot belang is voor de gedetineerde, met name om detentieschade te voorkomen¹⁶ en ook om zo snel mogelijk een start te kunnen maken met een passend re-integratietraject.¹⁷ De Afdeling is dan ook van mening dat er (aanvullende) wetgeving moet komen die het mogelijk maakt om mét toestemming van de preventief gehechte¹⁸ de begindatum van detentie aan de gemeente te melden.

Aanbeveling:

- *Zorg voor een wettelijke regeling die het mogelijk maakt om mét toestemming van de preventief gehechte de begindatum van detentie aan de gemeente te melden.*

Jeugdigen

De Afdeling stelt vast dat automatische verstrekking van de justitiële gegevens van álle jeugdigen die terugkeren uit een JJI niet rechtmatig is, om dezelfde redenen die voor volwassenen gelden. Ook hier ontbreekt een algemene wettelijke taakstelling voor de

¹⁵ RSJ, *Van detineren naar re-integreren*, Den Haag: RSJ, 2017, aanbeveling 3, p. 9.

¹⁶ Het gaat bijvoorbeeld om het doorgeven van de detentie aan de Sociale Dienst of UWV om te voorkomen dat later uitkeringen terugbetaald moeten worden, het tijdelijk stopzetten van de zorgverzekering, het eventueel regelen dat de huur – al dan niet als lening – tijdelijk doorbetaald wordt, het regelen dat zorgtrajecten zo veel mogelijk door kunnen lopen, etc.

¹⁷ Voor meerderjarigen gaat het daarbij om het door de gemeente leveren van input voor het detentie- en re-integratieplan dat binnen de PI wordt opgesteld en bij minderjarigen om input in het trajectberaad (overleg tussen JJI, Raad voor de Kinderbescherming, Jeugdreclassering en gemeente).

¹⁸ Of diens wettelijke vertegenwoordiger in het geval van een minderjarige.

gemeente op het gebied van ondersteuning bij de re-integratie voor jeugdigen en is in principe toestemming nodig, in dit geval van de wettelijk vertegenwoordiger van de jeugdige die nog geen 18 jaar is (artikel 1:234 BW). Naast de bescherming van privacy op grond van artikel 8 EVRM zijn voor de jeugdige ook de artikelen 3 (belang van het kind) en 16 van het Internationaal Verdrag voor de Rechten van het Kind (IVRK) (privacybescherming met een recht van het kind op bescherming door de wet) relevant. Een inbreuk op de privacy van de jeugdige kan in het belang van het kind zijn, maar dat is slechts in bijzondere gevallen geoorloofd, bijvoorbeeld wanneer de openbare orde/recidive in het geding is, zoals bij geprioriteerde groepen. In die gevallen ligt het meer in de rede om de justitiële gegevens niet aan de gemeente maar aan de jeugdreclassering te verstrekken in verband met diens verantwoordelijkheid voor de nazorg. Als het gaat om het tijdelijk stopzetten van voorzieningen of het continueren van jeugdhulp dan is Raad voor de Kinderbescherming als casusregisseur in het Trajectberaad bij verplichte nazorg de instantie die dit kan regelen met de gemeente. Voor de uitwisseling van justitiële (en andere) gegevens met de gemeente na toestemming van de wettelijk vertegenwoordiger van de jeugdige is een algemene wettelijke grondslag nodig waarbij aan de gemeente een publiekrechtelijke taak bij de re-integratie van jeugdigen gegeven wordt, bijvoorbeeld in de Jeugdwet, Gemeentewet of Bjj.

Aanbeveling:

- *Zorg voor een algemene wettelijke grondslag voor de gemeentelijke taak van ondersteuning bij re-integratie van jeugdigen.*

4. Aandachtspunten bij de voorgestelde regeling

Tot slot volgen nog enkele aandachtspunten bij de voorgestelde regeling:

- De Afdeling beveelt aan om de gedetineerde – die volgens de wetgever primair zelf verantwoordelijk is voor zijn detentie- en re-integratieplan - toegang te geven tot dat plan om er in te werken¹⁹ en zich ervan op de hoogte te stellen welke gegevens aan welke instantie verstrekt worden en met welk doel.
- Bijzondere aandacht verdient de controle op het verwijderen van de gegevens na het verstrijken van de bewaartermijn. Bij het opstellen van het advies over de BIJ-regeling²⁰ is het de Afdeling gebleken dat veel gemeenten hiervoor onvoldoende aandacht hebben. Een vorm van periodieke controle hierop lijkt gewenst.
- In het voorstel wordt de levering van gegevens van begin en einde detentie afhankelijk gesteld van het bestaan van gemeentelijk re-integratiebeleid. In de toelichting bij het voorstel wordt niet ingegaan op de eisen die daaraan gesteld worden, wie dit toetst en de wijze van toetsing. De Afdeling denkt dat het voldoende is als gemeenten zich aanmelden, de voorwaarden voor aanmelding onderschrijven en aangeven dat er één of enkele functionarissen zijn die belast zijn met de gemeentelijke taak van re-integratie.

¹⁹ Bijvoorbeeld voor het aanvragen van een identiteitsbewijs of het inschrijven voor huisvesting.

²⁰ RSJ, *Bestuurlijke Informatievoorziening Justitietabelen: beter richten!*, Den Haag: RSJ 2013.

- In de praktijk komt het ook voor dat gemeenten de ondersteuning bij de re-integratie van ex-gedetineerden uitbesteden aan een andere instantie, bijvoorbeeld het ZVH. Daarnaast komt het vaak voor dat een gemeente optreedt voor meerdere gemeenten (al dan niet in een ZVH). De Afdeling is van mening dat voor die gevallen specifiek geregeld moet worden dat DJI ook aan die andere instanties informatie mag verstrekken voor het doel van re-integratie.

namens de Afdeling advisering van de Raad voor Strafrechtstoepassing en Jeugdbescherming,

A handwritten signature in black ink, consisting of a large, stylized initial 'L' followed by a series of connected loops and a final upward stroke.

mr. L.A.J.M. de Wit, voorzitter